

Nr 176.

Av herr **Carlström m. fl.**, om anslag för uppförande av ett central-lagerhus för konsumtionspotatis för de fyra nordligaste länen m. m.

Såsom i vår huvudmotion om Norrland påpekas framstår ett rationellt ordnande av potatishandeln och ökade avsättningsmöjligheter för den norrländska potatisen som en viktig produktionsbefrämjande åtgärd på det norrländska jordbrukets område.

Stora områden i Jämtland och de norrländska kustbygderna lämpa sig väl för potatisodling. Potatis av hög kvalitet har med framgång producerats ända uppe i Norrbotten. En rätt lagd odling och en väl organiserad avsättning av potatisen bör därför för jordbrukarna i Norrland och då även de mindre jordbrukarna kunna lämna bättre och säkrare inkomst än kanske någon annan gröda.

För att potatisodlingen skall kunna upptagas i den utsträckning, vartill odlingsmöjligheter föreligga, måste emellertid avsättnings- och lagringsfrågorna lösas. Vad avsättningen av potatisen beträffar skall denna här icke närmare beröras, då direkta statsåtgärder till främjande av densamma icke torde behöva ifrågakomma. Lagringsfrågan påkallar däremot otvivelaktigt statsmakternas uppmärksamhet. Jordbrukarna själva disponera i de flesta fall redan för en mindre potatisodling icke nödiga och för ändamålet lämpade lagringsutrymmen. Följden har varit att en del potatis måst säljas bort till vilket pris som helst på hösten, varigenom potatispriset nedpressats till en oskäligt låg nivå, något som blivit till skada för samtliga potatisodlande jordbrukare. En lösning av problemet är naturligtvis att jordbrukarna iordningställa egna lagerutrymmen för en ökad potatisodling. Detta torde emellertid ställa sig alldeles för dyrbart i synnerhet för de mindre jordbrukarna. Den enda möjligheten att effektivt hjälpa jordbrukarna att kunna tillvarata fördelarna av en ökad potatisodling synes därför vara den av bl. a. Västernorrlands läns hushållningssällskap i en skrivelse till Konungen den 6 september 1938 påpekade, nämligen uppförandet med statsbidrag av lagringskällare för potatis på centrala platser.

I den nyssnämnda skrивelsen erinras om att Medelpads lantmannaförbund påbörjat uppförandet av en sorterings- och förvaringsbyggnad för potatis i Sundsvall. Kostnaderna beräknas komma att uppgå till 40 000 kronor. Sundsvallsanläggningen räcker emellertid icke för länets behov. Härutöver erfordras i första hand tre »centrallagerhus» för potatis i länets tre övriga städer av ungefär motsvarande storlek. Sammanlagda kostnaden för dessa anläggningar beräknas till 100 000 kronor.

Hushållningssällskapets förvaltningsutskott har vid överläggning funnit det stöta på vissa svårigheter att för dessa potatislagerhus taga i anspråk det särskilda statsbidraget till stödåtgärder för det norrländska jordbruket. Utskottet har därför hemställt, att från jordbrukets prisregleringsfond skulle anvisas ett anslag av 50 000 kronor till fyra »centrallagerhus» för konsumtionspotatis inom Västernorrlands län.

Ett motsvarande behov av lagerlokaler torde göra sig gällande också i de tre övriga nordligaste länen. Då de syd- och mellansvenska jordbrukarna erhållit statsbidrag för uppförandet av spannmålslagerhus med avsevärda belopp, vilket ju icke förekommit i Norrland, föreligger häruti ett ytterligare skäl att låta de norrländska jordbrukarna få komma i åtnjutande av statsbidrag för uppförandet av att börja med åtminstone en potatiskällare i vardera av de fyra nordligaste länen.

Potatislagerhusen böra enligt vår mening uppföras av lantmännens ekonomiska sammanslutningar. Kostnaden för fyra lagerhus torde uppgå till 200 000 kronor. Statsbidrag torde böra utgå med 30 % av kostnaderna; det nu erforderliga statsbidraget skulle då bli 60 000 kronor. I analogi med spannmålslagerhusen borde vidare lån utlämnas för de återstående 70 %. Lånen böra förslagsvis löpa med 3 års räntefrihet, 6 års amorteringsfrihet och 10 års amortering — allt enligt av Kungl. Maj:t utfärdade närmare bestämmelser.

Med stöd av det anförda hemställa vi,

att riksdagen måtte anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kronor såsom bidrag till »centrallagerhus» för konsumtionspotatis i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands län, samt att riksdagen måtte i anslutning till vad ovan anförts medgiva utlämnande av lån intill ett belopp av 140 000 kronor till dessa lagerhus.

Stockholm den 23 januari 1939.

C. Fr. Carlström.

Ivar Öman.

Leon. Hagström.

J. B. Johansson.

A. O. Frändén.

Nils Holmström.

Bernhard Nilsson.

Torsten Caap.

Nils Gabrielsson.